

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

9. november 2016*

Eelotsusetaotlus — Õigusalane koostöö tsiviilasjades — Maksejõuetusmenetlused — Määrus (EÜ) nr 1346/2000 — Artikkel 4 — Liikmesriigi õigusnormides ette nähtud mõju selliste nõuete suhtes, mida ei ole maksejõuetusmenetluses sisse nõutud — Kaotamine — Nõude maksuõiguslik laad — Mõju puudumine — Artikkel 15 — Mõiste „pooleliolevad kohtuasjad“ — Täitemenetlused — Väljajätmine

Kohtuasjas C-212/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunalul Mureș'i (Mureși esimese astme kohus, Rumeenia) 24. aprilli 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 8. mail 2015, menetluses

ENEFI Energiahatekonysagi Nyrt

versus

Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov (DGRFP),

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president J. L. da Cruz Vilaça, kohtunikud M. Berger (ettekandja), A. Borg Barthet, E. Levits ja F. Biltgen,

kohtujurist: M. Bobek,

kohtusekretär: ametnik L. Carrasco Marco,

arvestades kirjalikus menetluses ja 14. aprilli 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Ungari valitsus, esindajad: M. Fehér, G. Koós ja M. Bóra,
- Madalmaade valitsus, esindajad: M. Bulterman ja M. de Ree,
- Euroopa Komisjon, esindaja: M. Wilderspin, keda abistas advokaat D. Calciu,

olles 9. juuni 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: rumeenia.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 29. mai 2000. aasta määruse (EÜ) nr 1346/2000 maksejõuetusmenetluse kohta (EÜT 2000, L 160, lk 1; ELT eriväljaanne 19/01, lk 191) artiklit 4.
- 2 Eelotsusetaotlus esitati ENEFI Energiahatekonysagi Nyrt'i (edaspidi „ENEFI“), varem E-Star Alternativ Energiaszolgaitato Nyrt, ja Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov (DGRFP) (maksuameti Brașovi maakonna peadirektoraat (DGRFP), Rumeenia; edaspidi „DGRFP Brașov“) vahelises kohtuvaidluses maksunõude sundtäitmise kohta DGRFP Brașovi taotlusel.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Määruse nr 1346/2000 põhjendustes 12, 20, 21 ja 23 on märgitud:
 - „(12) Käesoleva määruse alusel on võimalik alгатada põhimaksejõuetusmenetlus liikmesriigis, kus asub võlgniku põhihuvide kese. Sellisel menetlusel on üldine kohaldamisala ja selle eesmärk on hõlmata kõiki võlgniku varasid. Erinevate huvide kaitsmiseks võimaldab käesolev määrus alгатada paralleelselt põhimenetlusega teiseseid menetlusi. Teisesed menetlused võib alгатada liikmesriigis, kus asub võlgniku tegevuskoht. Teiseste menetluste mõju piirdub kõnealuses riigis asuva varaga. Põhimenetluse ja teisese menetluse kooskõlastamist käsitlevad kohustuslikud eeskirjad tagavad menetluse ühtsuse kogu ühenduse territooriumil.
- [...]
- (20) [...] Põhimaksemenetluse valitseva seisundi tagamiseks peaks selle menetluse likvideerijal olema palju võimalusi sekkuda samaaegselt pooleliolevatesse teisestesse menetlustesse. Näiteks peaks tal olema võimalus teha ettepanekuid saneerimisplaani või kompromisside tegemise kohta või taotleda varade realiseerimise peatamist teisese maksejõuetusmenetluse puhul.
- (21) Igal võlausaldajal, kellel on ühenduses alaline elu- või asukoht või registrijärgne asukoht, peaks olema õigus esitada oma nõuded kõigis ühenduses pooleliolevates maksejõuetusmenetlustes, mis on seotud võlgniku varadega. See õigus peaks olema ka maksuhalduritel ja sotsiaalkindlustusasutustel. Võlausaldajate võrdse kohtlemise tagamiseks peab tulude jaotamine siiski olema kooskõlastatud. [...]
- [...]
- (23) Käesolevas määruses tuleks selle reguleerimisalasse kuuluvates küsimustes sätestada ühtsed kollisiooninormid, mis käesoleva määruse reguleerimisalas asendavad eri riikides kehtivaid rahvusvahelise eraõiguse sätteid. Kui ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse selle liikmesriigi seadusi, kus menetlus on alгатatud (*lex concursus*). [*Lex concursus* määrab kindlaks kõik maksejõuetusmenetluste protsessuaalsed ja materiaalsed mõjud asjaomastele isikutele ja õigussuhetele. Selle alusel määratakse kindlaks ka maksejõuetusmenetluste alгатamise, läbiviimise ja lõpetamise tingimused.“

4 Määruse nr 1346/2000 artiklis 3 „Rahvusvaheline kohtualluvus“ on sätestatud:

„1. Maksejõuetusmenetluste algatamiseks on pädevad selle liikmesriigi kohtud, kus asub võlgniku põhihuvide kese. Äriühingu või muu juriidilise isiku puhul peetakse vastupidiste tõendite puudumisel tema põhihuvide keskmeks registrijärgset asukohta.

2. Kui võlgniku põhihuvide kese asub liikmesriigi territooriumil, on teise liikmesriigi kohus võlgniku vastu maksejõuetusmenetluste algatamiseks pädev ainult juhul, kui kõnealusel võlgnikul on tegevuskoht selles riigis. See menetlus mõjutab ainult selliseid võlgniku varasid, mis asuvad viimati nimetatud liikmesriigi territooriumil.

3. Kui maksejõuetusmenetlus on algatatud lõike 1 alusel, peetakse hiljem lõike 2 alusel algatatavaid menetlusi teisesteks menetlusteks. Viimati nimetatud menetlused peavad olema likvideerimismenetlused.

[...]“.

5 Määruse artiklis 4 „Kohaldatav seadus“ on ette nähtud:

„1. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse maksejõuetusmenetluste ja selle mõjude suhtes selle liikmesriigi seadust, kelle territooriumil [maksejõuetus]menetlus on algatatud, edaspidi „menetluste algatanud riik“.

2. Menetluste algatanud riigi seadustes sätestatakse menetluste algatamise, läbiviimise ja lõpetamise tingimused. Tingimustes määratakse eelkõige kindlaks:

[...]

f) maksejõuetusmenetluste mõjud konkreetsete võlausaldajate algatatud menetlustele, välja arvatud pooleliolevad kohtuasjad;

g) võlgniku vara suhtes esitatavad nõuded ning pärast maksejõuetusmenetluste algatamist tekkivate nõuete käsitlemine;

h) nõuete esitamise, kontrollimise ja kinnitamise eeskirjad;

[...]

j) maksejõuetusmenetluste lõpetamise tingimused ja mõjud, eelkõige kompromissiga lõpetamisel;

k) võlausaldajate õigused pärast maksejõuetusmenetluste lõpetamist;

[...]“.

6 Määruse nr 1346/2000 artiklis 15 „Maksejõuetusmenetluste mõjud pooleliolevatele kohtuasjadele“ on sätestatud:

„Maksejõuetusmenetluste mõjusid pooleliolevatele kohtuasjadele, kus käsitletakse neid võlgniku varasid või õigusi, mille suhtes viimane on kaotanud käsutamiseõiguse, reguleerib ainult selle liikmesriigi seadus, kus need kohtuasjad pooleli on.“

7 Selle määruse artiklis 20 „Tagastamine ja arvestamine“ on ette nähtud:

„1. Vastavalt artiklitele 5 ja 7 peab võlausaldaja, kes pärast artikli 3 lõikes 1 osutatud menetluse algatamist on saanud mis tahes viisil, kuid eelkõige sundtäitmise kaudu osalise või täieliku rahulduse oma nõudele, mis on seotud võlgnikule kuuluva teise liikmesriigi territooriumil asuva varaga, tagastama omandatud vara likvideerijale.

2. Võlausaldajate võrdse kohtlemise tagamiseks saab kreditor, kes on maksejõuetusmenetluse käigus saanud oma nõude alusel dividende, teiste menetluste käigus makstavatest dividendidest osa ainult juhul, kui sama taseme või kategooria võlausaldajatele on viimati nimetatud menetluste käigus makstud samaväärseid dividende.“

8 Määruse nr 1346/2000 artikkel 39 „Nõude esitamise õigus“ on sõnastatud järgmiselt:

„Võlausaldajal, kelle alaline elu- või asukoht või registrijärgne asukoht on mõnes teises liikmesriigis peale menetluse algatunud liikmesriigi, sealhulgas liikmesriikide maksuhaldurid ja sotsiaalkindlustusasutused, on õigus esitada maksejõuetusmenetluse suhtes kirjalikult vormistatud nõudeid.“

Ungari õigus

9 Ungari 1991. aasta seaduse XLIX pankroti- ja likvideerimismenetluse kohta (évi XLIX. törvény, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról) artikli 20 lõikes 3 on sätestatud:

„Juhul kui võlausaldaja ei järgi käesolevas seaduses ette nähtud tähtaega, ei saa ta osaleda kompromissi tegemises ja talle ei laiene kompromissi mõju. Sellise nõude omanik, mida ei registreeritud nõuete esitamise tähtaja järgimata jätmise tõttu, ei saa seda nõuet võlgnikult sisse nõuda, kuid kui see nõue ei ole veel aegunud, võib ta selle esitada teise võlausaldaja algatatud maksejõuetusmenetluses. [...]“.

Põhikohtuasja asjaolud ja eelotsuse küsimused

10 ENEFI on äriühing, mille registrijärgne asukoht on Ungaris ja millel oli põhikohtuasja asjaolude toimumise ajal tegevuskoht Rumeenias. 13. detsembril 2012 algatati selle äriühingu suhtes Ungaris maksejõuetusmenetlus ja selle menetluse algatamisest teatati 7. jaanuaril 2013 DGRFP Braşovile.

11 Jaanuaris 2013 esitas DGRFP Braşov maksejõuetusmenetluses kaks nõuet. Kuna ta ei pidanud aga kinni kohaldatavast tähtajast ega maksnud registreerimistasusid, ei saanud neid nõudeid selles menetluses arvesse võtta ning DGRFP Braşovit teavitati sellest 2. mail 2013.

12 Maksejõuetusmenetluse ajal teostas DGRFP Braşov seejärel ENEFI tegevuskohas Rumeenias maksukontrolli. 25. juunil 2013 andis DGRFP Braşov välja maksuteate, mis puudutas käibemaksu tõttu tekkinud võlga. Maksejõuetusmenetluses ei esitanud ta siiski selle maksuteatega seotud nõuet.

13 Esialgu ENEFI maksuteadet ei vaidlustanud. Seetõttu väljastasid Rumeenia ametiasutused tema suhtes 7. augustil 2013 täitedokumendi ning algatasid seejärel täitemenetluse.

14 Enne maksejõuetusmenetluse lõpetamist Ungaris 7. septembril 2013 vaidlustas ENEFI Rumeenias toimuva sundtäitmise. Ta leidis nimelt, et ei pea maksuteate kohaselt võlgnetavat käibemaksu tasuma ning pidas maksuteate sundtäitmist ebaseaduslikuks, sest sel päeval, mil viidi läbi maksuteate väljastamiseni viinud maksukontroll, toimus tema suhtes juba Ungaris algatatud maksejõuetusmenetlus. Järelikult oleks DGRFP Braşov pidanud ENEFI hinnangul esitama oma nõude

eelnimetatud maksejõuetusmenetluse raames. Ungari õiguse kohaselt, mis kuulub kohaldamisele vastavalt määruse nr 1346/2000 artiklile 4, kaotatakse aga põhimõtteliselt maksejõuetusmenetluses esitamata nõuded.

- 15 Neil asjaoludel otsustas Tribunalul Mureș (Mureși esimese astme kohus, Rumeenia) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas tõlgendades määruse nr 1346/2000 artikli 4 lõiget 1 ja lõike 2 punkte f ja k, võib maksejõuetusmenetluse algatanud riigi õigusega reguleeritava maksejõuetusmenetluse mõju hulka kuuluda see, et maksejõuetusmenetluses mitteosalenud võlausaldaja kaotab õiguse nõuda nõue sisse teises liikmesriigis, või selle nõude täitemenetluse peatamine teises liikmesriigis?

2. Kas tähtsust on sellel, et nõue, mida nõutakse maksejõuetusmenetluse algatamise riigist erinevas riigis sisse täitemenetluse teel, on maksunõue?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 16 Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas määruse nr 1346/2000 artiklit 4 tuleb tõlgendada nii, et selle kohaldamisalasse kuuluvad menetluse algatanud riigi õigusnormid, mis näevad maksejõuetusmenetluses mitteosalenud võlausaldaja suhtes ette, et ta kaotab õiguse nõuda nõue sisse teises liikmesriigis, või et selle nõude täitemenetlus teises liikmesriigis peatatakse.
- 17 Selle kohta nähtub määruse nr 1346/2000 artikli 4 lõikest 1 kõigepealt, et kui selles määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse maksejõuetusmenetluse ja selle mõju suhtes menetluse algatanud riigi seadust (edaspidi „*lex fori concursus*“). Nagu tuleneb nimetatud määruse põhjendusest 23, määrab seega *lex fori concursus* kindlaks kogu maksejõuetusmenetluse protsessuaalse ja materiaalse mõju asjaomastele isikutele ja õigussuhetele.
- 18 Konkreetsemalt näevad määruse nr 1346/2000 artikli 4 lõike 2 punktid g ja h ette, et *lex fori concursus* määrab kindlaks võlgniku vara suhtes esitatavad nõuded, pärast maksejõuetusmenetluse algatamist tekkivate nõuete käsitlemise ning nõuete esitamise, kontrollimise ja kinnitamise eeskirjad. Selleks et nimetatud sätted oma kasulikust mõjust ilma ei jääks, tuleb *lex fori concursus*'e eeskirjade, mis käsitlevad nõuete esitamist ja eeskätt selleks ette nähtud tähtaegu, järgimata jätmise mõju hinnata samuti kõnealuse *lex fori concursus*'e alusel (vt analoogia alusel kohtuotsus, 10.12.2015, Kornhaas, C-594/14, EU:C:2015:806, punkt 19).
- 19 Mis puutub maksejõuetusmenetluse lõpetamisse – eelkõige kompromissiga – ja võlausaldajate õigustesse maksejõuetusmenetluse lõpetamise järel, siis olgu meenutatud, et nagu on artikli 4 lõike 2 punktides j ja k sõnaselgelt sätestatud, määratakse ka see mõju ja õigused kindlaks *lex fori concursus*'ega.
- 20 Kuigi selles osas vastab tõele, et määruse nr 1346/2000 artikli 4 lõige 2, mis sisaldab *lex fori concursus*'e kohaldamisalasse kuuluvate teemade loetelu, ei maini konkreetselt võlausaldajaid, kes maksejõuetusmenetluses ei osalenud, ning seega asjaomase menetluse või selle lõpetamise mõju niisuguste võlausaldajate õigustele, ei ole sellegipoolest kahtlust, et ka seda mõju tuleb hinnata kõnealuse *lex fori concursus*'e alusel.

- 21 Ühelt poolt ei ole määruse nr 1346/2000 artikli 4 kohaldamisalasse kuuluvate teemade loetelu, mis sisaldub selle artikli lõikes 2, ammendav, nagu nähtub selle lõike sõnastusest endast ehk sõna „eelkõige“ kasutamisest.
- 22 Teiselt poolt tuleb tõdeda, et tõlgendus, mille kohaselt määrab *lex fori concursus* kindlaks maksejõuetusmenetluse – eelkõige kompromissiga – lõpetamise mõju ja võlausaldajate õigused lõpetamise järel, kuid ei määra kindlaks mõju selles menetluses mitteosalenud võlausaldajate õigustele, võib tõsiselt kahjustada nimetatud menetluse tõhusust.
- 23 Käesoleva kohtuotsuse punktis 22 mainitud tõlgendus tooks endaga kaasa selle, et maksejõuetusmenetluses mitteosalenud võlausaldajad võiksid pärast menetluse lõpetamist nõuda oma nõuete täielikku rahuldamist, mis tooks endaga niimoodi kaasa võlausaldajate ebavõrdse kohtlemise. Peale selle ja eelkõige viiks niisugune tõlgendus mis tahes kompromissi või mis tahes muu võrreldava võlgniku saneerimismeetme nurjamiseni, sest võlgnikul, kes peab sellisel juhul seisma silmitsi maksejõuetusmenetluses mitteosalenud võlausaldajate nõuetega, puuduksid vajalikud vahendid, et tasuda sellise kompromissi või mis tahes muu meetme alusel oma võlad teistele võlausaldajatele, sest nende võlgade maksegraafik on üldjuhul võlgniku tegelikest rahalistest vahenditest juhindudes ümber korraldatud ja/või võlasummat on vähendatud.
- 24 Osaliselt samadel põhjustel tuleb lükata tagasi eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt selles kontekstis tõstatatud väide, et põhimaksejõuetusmenetluse suhtes kohaldatav *lex fori concursus*'e säte, mis piirab selles menetluses esitamata jäetud nõude esitamise võimalust või välistab selle, takistab kasutamast määruses nr 1346/2000 ette nähtud võimalust taotleda teiseste maksejõuetusmenetluste algatamist.
- 25 Esiteks, ja vastupidi sellele, mida näib arvavat eelotsusetaotluse esitanud kohus, ei takista nimelt selline *lex fori concursus*'e säte teisese maksejõuetusmenetluse algatamist kui sellist, vaid takistatud on ainult sellise menetluse algatamise taotluse rahuldamine, mille on esitanud võlausaldaja, kes ei ole järginud nõude esitamiseks ette nähtud tähtaega, mis on kehtestatud põhimaksejõuetusmenetlusele kohaldatavas *lex fori concursus*'es. Seevastu saab endiselt rahuldada kõik niisuguse võlausaldaja taotlused, kes ei ole oma nõuet kaotanud, või põhimaksejõuetusmenetluse likvideerija esitatud taotlused.
- 26 Teiseks, kuigi määrus nr 1346/2000 näeb teataval tingimustel ette võimaluse algatada teisene maksejõuetusmenetlus, on Euroopa Kohus juba meenutanud, et teisese menetluse, mis nimetatud määruse artikli 3 lõike 3 kohaselt peab olema likvideerimismenetlus, algatamine võib sattuda vastuollu eesmärgiga, mida taotleb kaitseolemusega põhimenetlus, ning et määrus näeb seega ette mitu kooskõlastamist käsitlevat kohustuslikku eeskirja, mis määruse põhjenduse 12 kohaselt on mõeldud selleks, et tagada menetluse ühtsus kogu Euroopa Liidu territooriumil. Selles süsteemis on aga põhimenetlusel võrreldes teisese menetlusega valitsev seisund, nagu täpsustab määruse põhjendus 20 (vt selle kohta kohtuotsus, 22.11.2012, Bank Handlowy ja Adamiak, C-116/11, EU:C:2012:739, punktid 59 ja 60).
- 27 Võttes arvesse põhimaksejõuetusmenetluse kõnealust valitsevat seisundit, näib täiesti loogiline, et siseriiklikud õigusnormid võivad tähtjaks esitamata jäetud nõuete kaotamise kaudu välistada selliste nõuete omajate mis tahes taotlused algatada teisene maksejõuetusmenetlus, kuna selle algatamine võimaldaks kõrvale hiilida *lex fori concursus*'ega ette nähtud nõude kaotamisest. Peale selle võimaldavad sellised õigusnormid analoogia alusel käesoleva kohtuotsuse punktis 23 esitatud kaalutlustega vältida olukorda, kus võlausaldaja, kes põhimaksejõuetusmenetluses ei osalenud, võiks nurjata kompromissi või selles menetluses võetud võrreldava võlgniku saneerimismeetme, taotledes teisese maksejõuetusmenetluse algatamist.
- 28 Arvestades eeltoodud kaalutlusi, tuleb seega sedastada, et menetluse algatanud riigi õigusnorm, mis näeb maksejõuetusmenetluses mitteosalenud võlausaldaja suhtes ette, et ta kaotab õiguse oma nõue sisse nõuda, kuulub määruse nr 1346/2000 artikli 4 kohaldamisalasse.

- 29 Pidades järgmiseks silmas käesoleva kohtuotsuse punktis 28 tehtud järeldust, tuleb märkida, et *lex fori concursus* võib lisaks ette näha, et tähtjaks esitamata jäetud nõude sundtäitmise peatatakse. Nagu kohtujurist märkis oma ettepaneku punktides 46 ja 47: kuna registreerimata nõuete kaotamine on põhimõtteliselt lubatud, siis peaks määrus nr 1346/2000 *a fortiori* lubama ka *lex fori concursus*'e normi, mis pelgalt peatab nende nõuete täitemenetluse.
- 30 Peale selle olgu lisatud, et kuna määrusega nr 1346/2000 ei ühtlustata tähtaegu, mis on kehtestatud nõuete esitamiseks määruse kohaldamisalasse kuuluvates maksejõuetusajades, siis tuleb iga liikmesriigi õiguskorras need kehtestada menetlusautonoomia põhimõttest lähtudes, kuid siiski nii, et asjaomased eeskirjad ei oleks vähem soodsad kui siseriikliku õiguse kohaldamisalasse kuuluvaid sarnaseid olukordi reguleerivad eeskirjad (võrdväarsuse põhimõte) ega muudaks liidu õigusega antud õiguste teostamist tegelikult võimatuks või ülemäära keeruliseks (tõhususe põhimõte) (vt selle kohta kohtuotsus, 15.10.2015, Nike European Operations Netherlands, C-310/14, EU:C:2015:690, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika). Kuivõrd selle kohta puudub piisav teave, mis tuleneks eelkõige poolte seisukohtadest, siis on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne teha kindlaks, kas 1991. aasta seaduse XLIX artikli 20 lõike 3 puhul on need kriteeriumid täidetud.
- 31 Lõpetuseks tuleb märkida, et käesoleva kohtuotsuse punktides 28 ja 29 tehtud järeldust ei sea kahtluse alla asjaolu, et määruse nr 1346/2000 artiklis 15 on sätestatud, et maksejõuetusmenetluse mõju „pooleliiolevatele kohtuasjadele“, kus käsitletakse neid võlgniku varasid või õigusi, mille suhtes viimane on kaotanud käsutamissoõiguse, reguleerib ainult selle liikmesriigi seadus, kus need kohtuasjad pooleli on.
- 32 Seda sätet tuleb nimelt tõlgendada koostoimes määruse nr 1346/2000 artikli 4 lõike 2 punktiga f, mis eristab „pooleliiolevaid kohtuasju“ muudest konkreetsete võlausaldajate algatatud menetlustest. Seega reguleerib maksejõuetusmenetluse mõju muudele konkreetsete võlausaldajate algatatud menetlustele kui „pooleliiolevad kohtuasjad“ igal juhul ainult *lex fori concursus*. Nagu aga on märkinud kohtujurist oma ettepaneku punktides 67–78, kuuluvad nõude sundtäitmisele suunatud menetlused viimati nimetatud kategooriasse.
- 33 Viimasega seoses tuleb lisada, et määrus nr 1346/2000 rajaneb põhimõttel, et kõikide võlausaldajate võrdse kohtlemise nõue, mis on *mutatis mutandis* iga maksejõuetusmenetluse alus, keelab üldjuhul konkreetsete võlausaldajate poolt täitemenetluse teel algatatud menetlused, mis on algatatud ja toimuvad sel ajal, kui maksejõuetusmenetlus on veel võlgniku suhtes pooleli. Nii paneb määruse nr 1346/2000 artikli 20 lõige 1 võlausaldajale, kes saab „eelkõige sundtäitmise kaudu“ rahulduse oma nõudele, mis on seotud võlgnikule kuuluva menetluse algatamise riigist erineva liikmesriigi territooriumil asuva varaga, kohustuse tagastada omandatud vara likvideerijale.
- 34 Oleks vastuoluline, kui määruse nr 1346/2000 artiklit 15 tõlgendataks nii, et see hõlmab ka täitemenetlust, mille tagajärjel kuuluks maksejõuetusmenetluse algatamise mõju seega selle liikmesriigi õiguse kohaldamisalasse, kus selline täitemenetlus on pooleli, sellal kui paralleelselt jätkaks selle määruse artikli 20 lõige 1 – mis näeb sõnaselgelt ette „sundtäitmise kaudu“ omandatud vara tagastamise likvideerijale – artikli 15 ilma selle kasulikust mõjust.
- 35 Järelikult tuleb sedastada, et täitemenetlused ei kuulu määruse nr 1346/2000 artikli 15 kohaldamisalasse.
- 36 Eeltoodut arvesse võttes tuleb esimesele eelotsuse küsimusele vastata, et määruse nr 1346/2000 artiklit 4 tuleb tõlgendada nii, et selle kohaldamisalasse kuuluvad menetluse algatanud riigi õigusnormid, mis näevad maksejõuetusmenetluses mitteosalenu võlausaldaja suhtes ette, et ta kaotab õiguse nõuda nõue sisse teises liikmesriigis, või et selle nõude täitemenetlus teises liikmesriigis peatatakse.

Teine küsimus

- 37 Teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas esimesele küsimusele antava vastuse puhul on tähtsust sellel, et nõue, mida nõutakse menetluse algatamise riigist erinevas liikmesriigis sisse täitemenetluse teel, on maksunõue.
- 38 Selle kohta on määruse nr 1346/2000 põhjenduses 21 märgitud, et igal võlausaldajal, kellel on liidus alaline elu- või asukoht või registrijärgne asukoht, peaks olema õigus esitada oma nõuded kõigis liidus pooleliolevates maksejõuetusmenetlustes, mis on seotud võlgniku varadega, ning et see õigus peaks olema ka maksuhalduritel ja sotsiaalkindlustusasutustel. Samas põhjenduses on lisatud, et võlausaldajate võrdse kohtlemise tagamiseks peab tulude jaotamine siiski olema kooskõlastatud. Seda silmas pidades on sama määruse artiklis 39 sisuliselt ette nähtud, et mõne muu liikmesriigi maksuhalduritel kui menetluse algatanud riik, on õigus esitada maksejõuetusmenetluse suhtes kirjalikult vormistatud nõudeid samal alusel nagu võlausaldajal, kelle alaline elu- või asukoht või registrijärgne asukoht on mõnes teises liikmesriigis peale menetluse algatunud liikmesriigi.
- 39 Seega ilmneb neist sätetest, et ühelt poolt ei ole määrusega nr 1346/2000 kooskõlas sellised siseriiklikud õigusnormid, mis ei võimalda maksejõuetusmenetluses nõudeid esitada muude liikmesriikide maksuhalduritel kui menetluse algatanud riik. Teiselt poolt nähtub samadest sätetest, et see määrus ei erista eraõiguslikke ja avalik-õiguslikke võlausaldajaid.
- 40 Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et määruse nr 1346/2000 sätted ei anna muude liikmesriikide maksuhaldurite kui menetluse algatanud riik nõuetele eelisseisundit selles mõttes, et neid saaks sisse nõuda täitemenetluse teel isegi pärast maksejõuetusmenetluse algatamist. Järelikult ei tähenda põhikohtuasja asjaolusid arvesse võttes tõik, et täitemenetluse teel sissenõutavad nõuded on maksunõuded, seda, et need kuuluvad seetõttu üksnes Rumeenia siseriikliku õiguse alla, või et *lex fori concursus*'ega – milleks on käesoleval juhul Ungari maksejõuetusõigus – ette nähtud mõju neile ei laiene.
- 41 Neil asjaoludel tuleb teisele küsimusele vastata, et sellises olukorras, nagu on käsitluse all põhikohtuasjas, ei ole esimesele küsimusele antava vastuse puhul tähtsust sellel, et nõue, mida nõutakse menetluse algatamise riigist erinevas liikmesriigis sisse täitemenetluse teel, on maksunõue.

Kohtukulud

- 42 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

- 1. Nõukogu 29. mai 2000. aasta määruse (EÜ) nr 1346/2000 maksejõuetusmenetluse kohta artiklit 4 tuleb tõlgendada nii, et selle kohaldamisalasse kuuluvad selle liikmesriigi õigusnormid, kelle territooriumil maksejõuetusmenetlus on algatatud, mis näevad selles menetluses mitteosalenud võlausaldaja suhtes ette, et ta kaotab õiguse nõuda nõue sisse teises liikmesriigis, või et selle nõude täitemenetlus teises liikmesriigis peatatakse.**
- 2. Sellises olukorras, nagu on käsitluse all põhikohtuasjas, ei ole esimesele eelotsuse küsimusele antava vastuse puhul tähtsust sellel, et nõue, mida nõutakse täitemenetluse teel sisse mõnes muus liikmesriigis kui riik, kelle territooriumil maksejõuetusmenetlus on algatatud, on maksunõue.**

Allkirjad